אמרן לו תחלתו מכבה וסופו מבעיר · לימ דגרסי לעיל ליזרה מלתה יין ושמן מין מעידין עליו והוי התי תנא שלישי ולספרים דגרסי לעיל מעידין עליו הוי תנא קמא וכן פר"ח דתנא דסיפא לא פליג אתנא קמא אלא מפרש טעמא דמילתיה :

אין מזכירין מעשה נסים · תימה לר"י והא קאמר לעיל גפל לנוד לריחיים אין מעידים עליו וכן מים שאין להם סוף וי"ל דאיירי ממש מעשה נסים אלא יש לתלות שאינם רעבים וכמים שאין להם סוף יש לתלות בדוחק על ספינה וגל טורד ומיהו יש ביבושל נפל לנוד של לריחיים אין מעידין עליו שמא נעשה לו נס כדאיכא נפל לכבשן של לחם אין מעידין עליו מוסיפין שמא נעשה לו נס כתגניה מישאל ועזריה רוצה לומר שנפל בתוך וברח לו מן התנור בשוס ענין "ור' מאיר מולך לתכריתא לעיל: **אם** על פי כן מת כגון בצמא ·מכל מקום· לא הוי דבר א] שנעשער בו הנדיק (ה) שלא עשה הכור : **דרי** תנו בתין מלספוד כו' · ומתני' הכי פירושא דרי לתו הולכין לביתיו שבתו מלספוד על

שמא חבר הוא ומ"ק *אנב איצצא מזקי ליה תנו רבנן *נפל לתוך כבשן האש מעידין עליו ליזרה מלאה יין ושמן מעידין עליו, משום רבי אחא אמרו של שמן מעידין עליו מפני שהוא מבעיר של יין אין מעידין עליו מפני שהוא מבבה אמרו לו תחלתו מבבה וסופו מבעיר: א"ר מאיר מעשה באחד שנפל לבור הנדול וכו' : תניא אמרו לו לרבי מאיר *אין מזכירין מעשה נסים מאי מעשה נסים אילימא דלא אכיל ולא אישתי והכתיב °וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו אלא דלא ניים דאמר רבי יותן *שבועה שלא אישן שלישה ימים" מלקין אותו ויישן לאלתר ורבי מאיר מאי טעמא אמר רב כהנא כיפין על גב כיפין הוו ורבנן דשישא הוו ור"מ א"א דלא מסריך וניים פורתא, ת"ר *מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור הגדול ובאו והודיעו לרבי חנינא בן דוסא שעה ראשונה אמר להם שלום שניה אמר להם שלום שלישית אמר להם עלתה,אמר לה בתי מי העלך אמרה לו זכר של רחלים נזדמן לי וזקן מנהיגו ,אמרו לו נביא אתה?אמר להם לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי אלא דבר שהצדיק מתעסק בו יכשל בו ובעבו אמר רבי אבא אע"פ כן מת בנו בצמא שנאמר °וסביבין נשערה מאד" מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו כחוט השערה ר' חנינא אמר מהכא °אל נערץ בסוד קדושים רבה ונורא על כל סביביו": **מתני'** יאפילו שמע מן הנשים אומרות "מת איש פלוני" דיו,ר' יהודה אומר "אפי' שמע מן התינוקות אומרים "הרי אנו הולכין לספוד ולקבור את איש פלוני" בין שהוא מתכוין ובין שאינו מתכוין,ר' יהודה בן בבא אומר "בישראל *אע"פ שהוא מתכוין ובעובד כוכבים אם היה מתכוין אין עדותו עדות : **גמ'** ודלמא שמואל דקאמרי "הרינו באין מלספוד ומלקבור את איש פלוני" ודלמא קמצא בעלמא שביב ליה ואסיקו ליה על שמיה?דקאמרי "כן וכן רבנן הוו התם,כן וכן ספדני הוו התם": ובעובד כוכבים אם היה מתכוין וכו' : אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא שנתכוין להתיר אבל נתכוין להעיד עדותו עדות ,היכי ידעינן?אמר רב יוסף-בא לבית דין ואמר "איש פלוני מת השיאו את אשתו" והוו נתכוין להתיר,"מת" סתם זהו נתכוין לעדות,איתמר נמי אמר ביש לקיש לא שנו אלא שנתכוין להתיר אבל נתכוין להעיד עדותו עדות,אמר ליה ר' יוחנן לא כך היה מעשה באושעיא ברבי *שהתירום עם שמנים וחמשה וקנים אמר להם לא שנו אלא שנתכוין להתיר אבל נתכוין להעיד עדותו עדות ולא הודו לו חכמים? אלא מתניתין דקתני **ובעובד כוכבים אם היה מתכוין אין עדותו עדות** היכי משכחת לה? *במסיח לפי תומו ,כי אתא דהוה קאמר ואזיל "מאן איכא בי חיואי" מאן איכא בי חיואי ,שכיב חיואי "ואנסבה רב יוסף לדביתהו אתא דהוה קאמר ואזיל "וי ליה לפרישא" וריזא דהוה בפומבדיתא דשכיב "ואנסבה רב יוסף ואיתיבא רבא לדביתהו אתא דהוה קאמר ואזיל "מאן איכא בי חסא,טבע חסא" °אמר רב נחמן האלקים,אבלו כוורי לחסא"מדיבודיה דרב נחמן אזלא דביתהו דחסא ואינסבא ולא אמרו לה ולא מידי,אמר רב אשי שמע מינה הא דאמור רבנן מים שאין להם סוף אשתו אסורה "הני מילי לכתחלה אבל אין נסיב לא מפקינן לה מיניה איבא דאמרי "אנסבה רב נחמן לדביתהו אמר: חסא גברא רבה איתיה אם איתא דסליק,קלא אית ליה למילתא ,ולא היא, לא שנא גברא רבה' לא שנא 'לאו גברא רבה' דיעבד אין לכתחלה לא : ההוא עובד כוכבים דהוה קאמר לישראל "קטול אספסתא ושדי *לחיואי בשבתא ואי לא קטילנא לך כדקטילנא לפלוני בר ישראל דאמרי ליה בשיל לי קדירה בשבת ולא בשיל לי *וקטילתיה" שמעה דביתהו ואתאי לקמיה דאביי ,שהיתא

תלתא

[נכרכות ג"ג.] [תוספתא פ"ד]

מפני שמוח מכבה · כלומר מפני שמוח הנר מכבה ואין מבעיר : **שהוא מבבה** · כלומר מדוחקן כשעומד עליהם לכבות נוב לריחיים רחב הוא ואין עומד עליהן ופעמים שאינם רעבים ואין לוכלין לומו : **ליזרה מלאה יין ושמן** · מרותחת על האור : **שהוא מבעיר** · כשנפל לתוכו ניצוץ והשמן על האור ומבעירו יותר תורה אור ויומר ולא שכתה רחיצת היוכה ולמקו רגליו ולא יכול ללחת ומת : **מפני שמוח מכבה** · כשניצוץ על האור כיבהו ואע"פ שלא יכול ללחת לא מת שהיוכה נתקררה לאחר זמן שכבתו רחיצותיה כשכבה האש : **ומפני מבעיר** · דרך בקעת שמכבין לותה במים להיות מוזרת ודולקת יותר מבתחלתה : **מעשה נסים** · לפיכך ליט מת מחמת המים היה לו למות מחמת דבר אחר : **כיפין על גבי כיפין** · כיפין כמין בניסים ולולמות ונסתן עליהן ויבן : **דשישא** · סוי · וחלקין ומעומד אין לחדש יבן : **מסריך** · מתחזק ונדבק עליהן מעט : **מופר שיחין** · לעולי רגלים ומים מתכנסים בהן והיו שותין הן ובהמתן : **שלוש** · שעדיין יכולה לחיות ובן בשניה אבל שלישית שהיה יכולה לחיות אמר להן עלתה לה שידוע היה לו שלא תמות שם כדלקמן דבר שהיה מתעסק בו אותו לדיק לבים לא יכשל בו זרעו : **על רחלים** · זה היה על ילמק : **וזקן אחד מנהיגו** · זה אברהם: **נביא אתם** · לידע שלא תמות : **מתעסק בו** · בטורח עשייתו : **אע"פ כן מת בנו** · של ר' נחוניא בלמת שכך הלכה של מקום לדקדק עם החסידים: **וסביבין נשערה** · לשון חוט השערה עם סביביו שנאמר "אל נערץ בסוד קדושים רבה ונורא על כל סביביו": **מתני'** יאפילו שמע מן הנשים אומרות "מת איש פלוני" דיו,ר' יהודה אומר "אפי' שמע מן התינוקות ובין שאינו מתכוין,ר' יהודה בן בבא אומר "בישראל *אע"פ שהוא מתכוין ובעובד כוכבים אם היה מתכוין אין עדותו עדות : **גמ'** ודלמא שמואל דקאמרי "הרינו באין מלספוד ומלקבור את איש פלוני" ודלמא קמצא בעלמא שביב ליה ואסיקו ליה על שמיה?דקאמרי "כן וכן רבנן הוו התם,כן וכן ספדני הוו התם": ובעובד כוכבים אם היה מתכוין וכו' : אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא שנתכוין להתיר אבל נתכוין להעיד עדותו עדות ,היכי ידעינן?אמר רב יוסף-בא לבית דין ואמר "איש פלוני מת השיאו את אשתו" והוו נתכוין להתיר,"מת" סתם זהו נתכוין לעדות,איתמר נמי אמר ביש לקיש לא שנו אלא שנתכוין להתיר אבל נתכוין להעיד עדותו עדות,אמר ליה ר' יוחנן לא כך היה מעשה באושעיא ברבי *שהתירום עם שמנים וחמשה וקנים אמר להם לא שנו אלא שנתכוין להתיר אבל נתכוין להעיד עדותו עדות ולא הודו לו חכמים? אלא מתניתין דקתני **ובעובד כוכבים אם היה מתכוין אין עדותו עדות** היכי משכחת לה? *במסיח לפי תומו ,כי אתא דהוה קאמר ואזיל "מאן איכא בי חיואי" מאן איכא בי חיואי ,שכיב חיואי "ואנסבה רב יוסף לדביתהו אתא דהוה קאמר ואזיל "וי ליה לפרישא" וריזא דהוה בפומבדיתא דשכיב "ואנסבה רב יוסף ואיתיבא רבא לדביתהו אתא דהוה קאמר ואזיל "מאן איכא בי חסא,טבע חסא" °אמר רב נחמן האלקים,אבלו כוורי לחסא"מדיבודיה דרב נחמן אזלא דביתהו דחסא ואינסבא ולא אמרו לה ולא מידי,אמר רב אשי שמע מינה הא דאמור רבנן מים שאין להם סוף אשתו אסורה "הני מילי לכתחלה אבל אין נסיב לא מפקינן לה מיניה איבא דאמרי "אנסבה רב נחמן לדביתהו אמר: חסא גברא רבה איתיה אם איתא דסליק,קלא אית ליה למילתא ,ולא היא, לא שנא גברא רבה' לא שנא 'לאו גברא רבה' דיעבד אין לכתחלה לא : ההוא עובד כוכבים דהוה קאמר לישראל "קטול אספסתא ושדי *לחיואי בשבתא ואי לא קטילנא לך כדקטילנא לפלוני בר ישראל דאמרי ליה בשיל לי קדירה בשבת ולא בשיל לי *וקטילתיה" שמעה דביתהו ואתאי לקמיה דאביי ,שהיתא

תלתא

[נכרכות ס· תוען מג.]

מוכח נג· נדרים עו· שבועות כה.

ב"ק ני· ע"ש מקוים פ"ה פ"ג :

[במשנה שנמשנית הניכפל עד שיוצא]

גליון הש"ס

גמ' ד"ה מתני' המלקים כו'. נתשובת מוי' ס' כים סימן יב כ' ותין למומס על ר"ת דתמכתב דלכלי כוורי לתכל היכי משכתב הכי כיון דתמר תנתו תכורה תלמה מסכתל ניה לי מייתי לי לא . וי"ל דכומס תין תנר כוכח תלת דנטריות מתמילין)תמרי דלכתחלה לא תנבת תע"ג דכומס מייתי עכ"ל. ועי' תשובת הלתי"ת ח"ב סימן מת :

* ראש"י ד"ה מים סוף

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] חד"ה מעע"פ וכו' לא פי דבר שנשמער בו כו'. ב"ב עי' ד"ה"פ נתחדשי תגדות :

[עי' תוספות סנהדרין עד: ד"ה קטול]

נוסא כה א מיי' פ"ג מהל' ג'רושין הל' ו' סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן יז סעיף ל :

נוסא כו ב מיי' פ"ה מהלכות שכועות הל' כ סמג לאוין רלח טוש"ע י"ד סימן רלו סעיף ד :

נוסא כז מיי' פי"ג מהל' גירושין הל' כט סמג עשין ו טוש"ע אה"ע סימן ח סעיף ג ופ"ש :

כח ד מיי' שם פ"ג ה"ג טוש"ע שם סעיף ג :

כט ה מיי' שם הל' יא טוש"ע שם סעיף (ב) יד :

ל ו מיי' שם הלכה ט טוש"ע שם סעיף ג :

נוסא לא ז מיי' שם הל' יג טוש"ע שם סעיף יד :

לב ח מיי' שם הל' יה טוש"ע שם סעיף לד :

נוסא מאמר דנחוניא חופר שיחין ופקדון אמת סב"ע"ן

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה לף וכו' אלא עשה הכור · ל"נ לעומר שלא הכור עשתה זה שתת נעמת :

נוסא טא"ת ד"ה ואת פלוני :
• אאי"ת ואכ"ת ד"ה ר"ת
• אאס"ת ד"ה תוא

נוסא עזות ג'ו'
א) נתכוין ד"ה ר"ת
ב) נתכוין ד"ה ר"ת
ג) אס"ת ד"ה תוא

[ל"ל שהתירים מכוון ערך תרים ב' ע"ב פירוטו וכ"ל בכ"י מהר"ם סימן י"ז]

מבנה

[ניפין יט: - כת: ב"ק קיד:]

הגהת ה"ן אס"ת ד"ה תוא